REVIJA ZA LJUBITELJE GORA ŽE OD LETA 1895

Planinski

TEMA MESECA

Gore – mistična kulisa

INTERVJU

Jurij Gorjanc Milan Naprudnik

POGLED V ZGODOVINO

Klement Jug – mit in resničnost

Članarina PZS 2015

12
2014
SPD 1893
PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE
3,40 EUR
9 770350 434008

AKCIJA 50% POPUST

Vodnik Škofjeloško in Cerkljansko hribovje, Andreja Erdlen

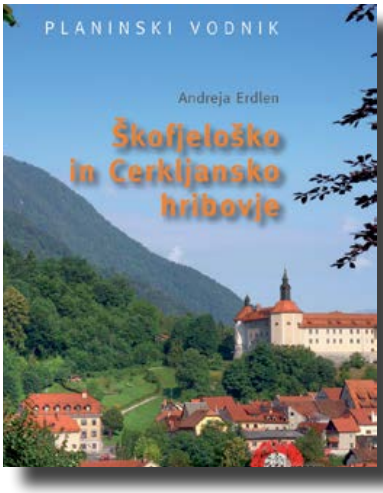

Leta 2011 je Planinska zveza Slovenije izdala nov enciklopedičen planinski vodnik Škofjeloško in Cerkljansko hribovje. Avtorica, Andreja Erdlen, v vodniku predstavlja izhodišča po poglavjih: Kranj in Škofja Loka; Izhodišča v Poljanski dolini; Žirovska kotlina, Rovte; Idrijsko in Cerkljansko, Selška dolina. V vodniku najdete opise planinskih postojank in drugih možnosti bivanja, opise vrhov, dostopov, obhodnice na področju Škofjeloškega in Cerkljanskega hribovja, predloge za izlete – prečenja in krožne poti – in na koncu še literaturo, vire ter abecedno kazalo.
Prednost Škofjeloškega in Cerkljanskega hribovja, ki spadata v predgorje Alp, je prav v tem, da ju lahko obiskujemo v vseh letnih časih. Spomladi se bomo veselili prvih ozelenelih dreves, znanilcev pomladi, in čudovitega cvetja, poleti nam bodo gozdovi nudili prijetno senco, na travnikih nas bo pozdravljalo petje čričkov, občudovali bomo cvetje in pisane metulje. Jeseni nas bodo prevzele škrlatne barve gozdnega listja. Tudi pozimi, ko bo hribe prekril sneg, bomo lahko hodili po uhojenih poteh (pozimi je zelo obiskan Lubnik) ali pa kar po cestah, kjer bi bilo poleti prevroče. Čeprav so pozimi ceste v glavnem očiščene in prevozne, bomo srečali zelo malo avtomobilov (področje okoli Žirov, Ermanovca, Slajke).
Format: 120 x 160 mm; 224 strani, mehka vezava

V času od 15. 12. 2014 do 15. 1. 2015 lahko knjigo kupite po akcijski ceni s 50-odstotnim popustom: 11,95 €*
(redna cena: 23,90 €*). *DDV je obračunan v ceni. Stroške poštnine plača naročnik.

PRIVLAČNA PONUDBA V DECEMBRU

V decembru smo vam pripravili tri ponudbe po privlačnih cenah: **vodnik Posavsko hribovje po ceni 4,99 €, vodnik Po gorah severovzhodne Slovenije po ceni 4,99 € in vodnik Karavanke po ceni 9,99 €.**

Planinski vodnik Posavsko hribovje: v tem delu Slovenije je toliko zanimivih in lepih vrhov, veliko poti, planinskih domov in koč, naravnih, zgodovinskih in kulturnih posebnosti in objektov kot redkokje drugje pri nas.
Planinski vodnik Po gorah severovzhodne Slovenije: za razliko od poteka smeri prvega vodnika, ki teče od zahoda proti vzhodu, se pot pri tem vodniku začne na vzhodu in gre proti zahodu – enako kot teče tudi Slovenska planinska pot. Tako se pot začne v Prekmurju, nadaljuje se po Slovenskih goricah in Halozah, preide na Konjiško in Velenjsko hribovje, nato po Pohorju in Kozjaku, konča pa se na Strojni na Koroškem.
Planinski vodnik Karavanke: ob številnih podatkih o izhodiščih, kočah, prehodih in vzponih na vrhove Karavank, od skrajnega zahoda pri Trbižu do masiva Uršlje gore na vzhodu, je avtor navedel še obilo geografskih, zgodovinskih, geoloških, etimoloških, botaničnih in zooloških podatkov. Opisani so vzponi in prečenja na skrajnem zahodu gorovja v Italiji, kar je povsem novo in pionirsko delo v slovenski vodniški literaturi.

4,99 €

4,99 €

9,99 €

INFORMACIJE, NAKUP in NAROČILA:

Planinska zveza Slovenije, Planinska trgovina PZS

na sedežu: Dvorakova ulica 9, Ljubljana, v času uradnih ur, **po pošti:** p. p. 214, SI-1001 Ljubljana, **po telefonu:** 01 43 45 684 v času uradnih ur, **faksu:** 01 43 45 691, **brezplačna telefonska številka:** 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu), **e-naročila:** narocilo@pzs.si ali **spletna trgovina PZS**: http://trgovina.pzs.si. **Uradne ure** v Planinski založbi PZS, Ljubljana, Dvorakova 9: v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure (odmor za malico: 10.30–11.00).

Slovenski planinski muzej

Triglavska cesta 49, 4281 Mojstrana, **telefon:** 08 380 67 30, **faks:** 04 589 10 35, **e-naročila:** info@planinskimuzej.si.

Planinski VESTNIK

Revija za ljubitelje gora že od leta 1895

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK:
Planinska zveza Slovenije

ISSN 0350-4344

Izhaja petnajstega v mesecu.
Planinski vestnik objavlja izvirne prispevke, ki še niso bili objavljeni nikjer drugje.
114. letnik

NASLOV UREDNIŠTVA:
Planinska zveza Slovenije
Uredništvo Planinskega vestnika
Dvorakova ulica 9, p. p. 214
SI-1001 Ljubljana
T: 01 434 56 90, F: 01 434 56 91
E: pv@pzs.si
www.planinskivestnik.com

ODGOVORNI UREDNIK:
Vladimir Habjan

UREDNIŠKI ODBOR:
Emil Pevec (tehnični urednik),
mag. Marjan Bradeško, Marta Krejan Čokl,
dr. Andrej Mašera, Zdenka Mihelič,
dr. Irena Mušič Habjan, dr. Mateja Pate,
Dušan Škodič, Tina Leskošek, Mire Steinbuch

ZUNANJI SODELAVEC:
Peter Šilak

LEKTORIRANJE:
Mojca Volkar Trobevšek, Marta Krejan Čokl,
Katarina Marin Hribar, Mira Hladnik

GRAFIČNA PRIPRAVA IN TISK:
Schwarz print, d. o. o.

NAKLADA: 5850 izvodov

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte po elektronskem mediju na naslov uredništva ali na elektronski naslov. Poslanih prispevkov ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni tudi nujno mnenje uredništva. Kopiranje revije ali posameznih delov brez privolitve izdajatelja ni dovoljeno.

Naročanje:
Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije, Dvorakova ulica 9, p. p. 214 SI-1001 Ljubljana, po elektronski pošti na naslov: pv@pzs.si ali po telefonu **080 1893 (24 ur na dan)**.

MODRA ŠTEVILKA
080 18 93

Številka transakcijskega računa PZS je 05100-8010489572, odprt pri Abanki, d. d., Ljubljana. Naročnina 34 EUR, 58 EUR za tujino, posamezna številka 3,40 EUR. Članarina PZS za člane A vključuje naročnino. Reklamacije upoštevamo dva meseca po izidu številke. Ob spremembi naslova navedite tudi stari naslov. Upoštevamo samo pisne odpovedi do 1. decembra za prihodnje leto.

Program informiranja o planinski dejavnosti sofinancirajo Ministrstvo za šolstvo in šport RS, Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS in Javna agencija za knjigo RS.

Fundacija za šport

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI:
Luka Lindič na prvenstvenem aklimatizacijskem vzponu po zahodni steni na severni vrh Hana's men, 6300 m; v ozadju Hagshu, 6657 m.
Foto: Marko Prezelj

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno preverja vse članke in točnost v reviji objavljenih opisov poti, ki praviloma vključujejo opozorila na nevarnosti in možne pasti obiskovanja gora. Žal pa je vsak opis vedno subjektiven, poleg tega se objektivne težave na terenu lahko spreminjajo iz dneva v dan, celo iz ure v uro. Zato uredništvo revije in Planinska zveza Slovenije ne moreta prevzeti nobene odgovornosti za morebitne poškodbe ali materialno škodo, ki bi jih utrpel kdorkoli zaradi hoje po gorah po navodilih iz te revije.

Vse je v vaših rokah

Leto 2013 je po podatkih, ki jih v svoji najnovejši knjigi *Izgubljeni bralec* (Litera, 2014) navaja strokovnjak na področju knjižnega založništva, dr. Samo Rugelj, leto najhujšega padca prometa s knjigami v tretjem tisočletju, leto, ko je založniško dejavnost moralo opustiti največ ljudi in ko smo zabeležili največji padec prodaje knjig. Posebej alarmantno je bilo leto 2013 zaradi tega, ker je prišlo do preobrata, saj so tega leta odhodki panoge presegli njene prihodke, kar pomeni, da je knjižno založništvo kot celota realiziralo negativen poslovni rezultat, tak trend pa se nakazuje tudi v prihodnje.

Gospodarska kriza, ki je v Sloveniji nastopila leta 2009 in še traja, je imela obenem za posledico znižanje javnih sredstev, namenjenih produkciji knjig v obliki subvencij in programskih razpisov. Postopna izguba simbolne vrednosti knjige (ukinitev davčne olajšave zaradi nakupa knjig), nižanje knjižnih naklad, vse višje cene knjig in še drugi razlogi so v zadnjih desetletjih favorizirali vzpon knjižnic, kar se kaže v povečanem številu izposoj in povišanju individualnega obiska, pri čemer je zanimivo, da so ravno knjižnice postale eden največjih kupcev knjig.

Zakaj to pišem? Kakšno povezavo ima to s *Planinskim vestnikom*? Žal jo ima, in to še kakšno. Knjižni založniki in izdajatelji revij smo dejansko postali talec gospodarskih razmer, saj ljudje ob zmanjšanih prihodkih najprej črtajo kupovanje knjig in revij, to so eni prvih varčevalnih ukrepov. Proti temu ni zdravila, niti ustreznega orodja, je zapisal dr. Rugelj.

Kot smo v zadnji številki že napovedali, se bomo po vsej verjetnosti v naslednjem letu soočili z občutnim zmanjšanjem števila naročnikov.

Kako vas prepričati, da ostanete z nami?

Dr. Rugelj pravi takole: "Vsak dober roman ali druga dobra knjiga [sam dodajam: revija], ki jo samo preberete, ne pa tudi kupite, prispeva kamenček v mozaiku k temu, da se zmanjša možnost izida naslednjega podobnega romana ali istovrstne knjige [revije]. S svojim nakupom kažete na to, kaj želite, da se izdaja, in v časih gospodarskih tegob se vaše nakupne navade še bolj neposredno odražajo na prihodnjih založniških poslovnih odločitvah. [. . .] Kupec slovenskih knjig [revij] je, v nasprotju z bralcem, ki samo bere, knjig [revij] pa ne kupuje, aktiven bralec, torej bralec z mnenjem, ki z nakupom aktivno izraža svoje stališče, da želi, da slovenske knjige [revije] izhajajo še naprej. [. . .] Knjiga [revija] ni samo fizični proizvod, temveč tudi koncentrat avtorjeve duševne energije in prizadevanj založnika, da do končnega uporabnika prenese njeno sporočilo v čim boljši obliki. Če si končni uporabnik knjigo [revijo] samo izposodi, ne pa tudi kupi, potem samo posrka sporočilo brez neposrednega vračila. Na dolgi rok samo enosmerna izmenjava energije seveda ne pelje nikamor. Najpreprostejši način, da se končni uporabnik knjige [revije] oddolži avtorju in založbi, je pač ta, da knjigo [revijo] kupi. Odločitev o prihodnosti izdajanja dobrih knjig [revij] in njihovega branja je torej povsem v vaših rokah. Dobre knjige [revije] v slovenščini – predvsem to nas dela Slovence. Vse drugo so samo nianse."

Upam, da vas bodo te besede prepričale in da boste ostali z nami. Pa srečno v letu 2015!

Vladimir Habjan

4 Gore – mistična kulisa
Miti in legende
Marta Krejan Čokl

16 Indijska Himalaja
Prvenstvena smer v deviški steni
Aleš Česen

22 Intervju

Jurij Gorjanc

Zdravnik ne koristi, čeprav je le en tabor stran

Marjan Žiberna

28 Pogled v zgodovino

Klement Jug – mit in resničnost

Andrej Mašera

39 Intervju

Milan Naprudnik

Gore so izziv in doživetje

Vladimir Habjan

UVODNIK

Vse je v vaših rokah 1

Vladimir Habjan

GORE – MISTIČNA KULISA

Miti in legende 4

Marta Krejan Čokl

GORE – MISTIČNA KULISA

Res želimo razumeti vso mitologijo? 6

Maša Čas

GORE – MISTIČNA KULISA

Bohinjski trikotnik 11

Jure K. Čokl

INDIJSKA HIMALAJA

Prvenstvena smer v deviški steni 16

Aleš Česen

Opisi tur

- Gradišče in Peseke
- Gradišče–Peseke–Sv. Helena–Col
- Gradišče–Peseke–Sv. Helena–Turnče–Col–Gorica–Gaj
- Gaj in Rifnik

Vsebine vseh Planinskih vestnikov od leta 1895 dalje na **www.pvkazalo.si**

INTERVJU

Pogovor z Jurijem Gorjancem 22

Marjan Žiberna

SVETLOBNO ONESNAŽEVANJE

Ohranimo temno nebo vsaj v gorah 26

Vincenc Nemanič

POGLED V ZGODOVINO

90 let od usodnega padca 28

Andrej Mašera

OB 90-LETNICI SMRTI

Klement Jug in Vladimir Topolovec 32

Elizabeta Gradnik

INTERVJU

Pogovor z Milanom Naprudnikom 39

Vladimir Habjan

NEZNANI JULIJCI

Vette Scabre 42

Mojca Stritar Kučuk

KOLUMNA

Stiki 46

Tone Škarja

REŠEVALNE AKCIJE

Spomin pa tak 48

Jože Četina

ŠPORTNO PLEZANJE

Odlična tekmovalna sezona športnih plezalcev 50

Mateja Pate, Martina Čufar Potard

ČLANARINA

Vse, kar bi želeli vedeti o članarini PZS v novem obdobju 56

Vladimir Habjan, Zdenka Mihelič

GORE IN VARNOST

Strokovni posvet o varnosti v gorah 63

Irena Mušič Habjan

PLANINSKA ORGANIZACIJA

Najvišja priznanja PZS za leto 2014 65

Manca Čuješ

NOVICE IZ VERTIKALE 66

ŠPORTNOPLEZALNE NOVICE 67

PISMA BRALCEV 68

LITERATURA 68

PLANINSKA ORGANIZACIJA 69

TNP 72